

POGOSTA VPRAŠANJA IN ODGOVORI – vsebinske usmeritve

Odgovori na najpogostejša vprašanja so pripravljena na podlagi *Zakona o visokem šolstvu* (Uradni list RS, št. 32/2012UPB7, 40/2012 ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D in 109/2012; v nadaljevanju: ZViS), *Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov* (Uradni list RS, št. 95/10, 17/11, 51/12 in 6/13), *Meril za uvrstitev v register strokovnjakov* (Uradni list RS, št. 95/2010, 17/2011 in 22/2012), *Meril za prehode med študijskimi programi* (Uradni list RS, št. 95/2010 in 17/2011), *Zakona o višjem strokovnem izobraževanju* (Uradni list RS, št. 86/2004), *Zakona o strokovnih in znanstvenih naslovih* (Uradni list RS, št. 61/2006; v nadaljevanju ZSN-1) in *Zakona o splošnem upravnem postopku* (Uradni list RS, št. 24/2006 in 47/2009 (48/2009 popr.).

Sestava senata zavoda

1. Kdo so visokošolski učitelji, ki so lahko člani senata fakultete, ki izvajajo tako dodiplomske strokovne visokošolske študijske programe, univerzitetne študijske programe kot tudi podiplomske študijske programe na drugi in tretji stopnji?

ZViS: 21. in 52. člen

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 11. in 29. člen

21. člen ZViS določa, da senat fakultete, umetniške akademije oziroma visoke strokovne šole sestavljajo visokošolski učitelji, če tako določa statut, pa tudi znanstveni delavci. Sestavljen mora biti tako, da so v njem enakopravno zastopane vse znanstvene in umetniške discipline ter strokovna področja visokošolskega zavoda.

52. člen ZViS opredeljuje, kdo so visokošolski učitelji, in sicer: docent, izredni profesor in redni profesor ter rektor. Visokošolski učitelji v visokošolskih strokovnih programih so tudi predavatelji in višji predavatelji.

Člani senata fakultete, ki izvajajo tudi visokošolske strokovne programe, so lahko tudi predavatelji in višji predavatelji, seveda v sorazmernem deležu glede na ostale izvajane študijske programe tako, da so enakomerno zastopane vse znanstvene in umetniške discipline ter strokovna področja. Število članov senata se določi s statutom visokošolskega zavoda, v tem primeru fakultete. Ob upoštevanju zakonskih določb pa senat fakultete nikakor ne morejo sestavljati le predavatelji in višji predavatelji.

Širitev študijskega področja

1. Kakšen je postopek in kdo je pristojen za izdajo soglasja k razširitvi študijskega področja visokošolskega zavoda?

Širitev študijskega področja ne spada v pristojnost Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, temveč v pristojnost ustanovitelja.

Spremembe študijskih programov

1. Po kakšnem postopku se spreminjajo obvezne sestavine študijskih programov?

ZUJF: 57. člen (sprememba 32. člena ZViS)

Po 57. členu ZUJF (Uradni list RS, št. 40/2012) samostojni visokošolski zavodi spreminjajo obvezne sestavine študijskih programov po enakem postopku, kot se sprejemajo. Univerza obvezne sestavine študijskih programov spreminja sama. O spremembah obveznih sestavin študijskih programov univerza seznanja Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v 30 dneh od njihovega sprejema.

Spremembe obveznih sestavin študijskih programov začnejo veljati z naslednjim študijskim letom, če so sprejete pred objavo razpisa za vpis.

2. Ali lahko obstoječi visokošolski strokovni študijski program spremenimo v univerzitetnega?

V tem primeru ne gre za akreditacijo sprememb študijskega programa, ampak za prvo akreditacijo »novega« študijskega programa.

Skupni študijski programi

1. Kaj so skupni študijski programi?

ZViS: 33.b člen

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 20. in 21. člen

33.b člen ZViS določa, da so skupni študijski programi za pridobitev izobrazbe, ki jih visokošolski zavod sprejme in izvaja skupaj z enim ali več visokošolskimi zavodi iz Republike Slovenije ali tujine. Kdor opravi vse obveznosti po skupnem študijskem programu za pridobitev izobrazbe, dobi skupno diplomo, na kateri so navedeni vsi visokošolski zavodi, ki sodelujejo pri izvedbi študijskega programa.

Skupna diploma je javna listina. Vsebino in obliko diplome ter priloge k diplomu določijo sodelujoči visokošolski zavodi. Za akreditacijo skupnega študijskega programa se smiselno uporabljajo merila za prvo akreditacijo študijskega programa, določbe 33.b člena ZViS ter 20. in 21. člena meril za akreditacijo.

2. Pri izpolnjevanju obrazca predlog za akreditacijo skupnega študijskega programa nas zanima, ali, katere in v kakšnem obsegu je potrebno vključiti podatke in utemeljitve o partnerskem zavodu ter katero dokumentacijo o partnerskem zavodu je treba priložiti vlogi za akreditacijo?

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije je na 21. seji, 17. 3. 2011 določil, da se pri akreditaciji skupnega študijskega programa določbe 8. člena Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov uporabljajo za oceno slovenskih visokošolskih zavodov, določbe 17. ali 18. člena pa za celotni skupni študijski program, razen 15. točke 17. člena, ki je ni treba upoštevati. V Merilih za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov zahtevane priloge, navedene v 5., 6., 10. in 11. alineji 34. člena B Prva akreditacija študijskega programa, se zahtevajo samo za slovenske visokošolske zavode.

3. Kaj mora biti opredeljeno v konzorcijskem sporazumu pri skupnih študijskih programih?

V sporazumu morajo biti natančno opredeljeni: sodelovanje partnerjev pri izvajanju skupnega študijskega programa ter njihova medsebojna odgovornost, njihov skupen organ, ki bdi nad izvajanjem študijskega programa; deleži skupnega študijskega programa, ki jih izvajajo posamezni partnerji; mobilnost osebja in študentov; postopki za ugotavljanje, spremljanje in zagotavljanje kakovosti skupnega študijskega programa; vpisni pogoji; šolnine; učni jezik; način izvajanja skupnega študijskega programa; vsebina in oblika diplome in priloge k diplomu; način podeljevanja diplome ipd. Bistveno je, da se študenti v skupni študijski program vpisujejo pod enakimi pogoji, se pod enakimi pogoji izobražujejo, sodelujejo pri znanstveno-raziskovalnem, strokovnem in/ali umetniškem delu, imajo enake pravice in možnost pritožbe ter pod enakimi pogoji tudi končajo študij.

Trajanje postopkov

1. Koliko časa traja postopek prve akreditacije študijskih programov oziroma visokošolskih zavodov?

ZViS: 51.p člen

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 38. člen

Po 38. členu Meril agencija vodi obravnave predlogov po vrsti, kot so bili vloženi. Skladno z določbami ZViS svet agencije po prejemu popolne vloge za prvo akreditacijo imenuje skupino strokovnjakov. Ta pripravi poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda oziroma prvo akreditacijo študijskega programa najkasneje v treh mesecih od predložitve popolne vloge. Poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda se pošlje neposredno svetu agencije, poročilo o izpolnjevanju meril za prvo akreditacijo študijskega programa pa v morebitne pripombe in nato skupaj z vlagateljevimi morebitnimi pripombami svetu agencije. Predlagatelj lahko posreduje pripombe v enem mesecu od prejema poročila. Svet agencije odloči o prvi akreditaciji visokošolskega zavoda na podlagi poročila skupine strokovnjakov najkasneje v treh mesecih od priprave poročila. Svet agencije odloči o prvi akreditaciji študijskega programa na podlagi poročila skupine strokovnjakov najkasneje v treh mesecih po preteku roka za posredovanje pripomb na poročilo skupine strokovnjakov.

Iz navedenega sledi, da je predviden čas za prvo akreditacijo študijskih programov oz. visokošolskih zavodov od 6 do 7 mesecev. Naj poudarimo, da veljajo ti roki od takrat, ko je vloga popolna.

2. Koliko časa traja postopek podaljšanja akreditacije študijskih programov oziroma visokošolskih zavodov

ZViS: 51.r člen

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 38. in 48. člen

Po 38. členu Meril agencija vodi obravnave predlogov po vrsti, kot so bili vloženi. Skladno z določbami ZViS po prejemu popolne vloge za prvo akreditacijo imenuje skupino strokovnjakov. Ta pripravi evalvacijsko poročilo najkasneje v treh mesecih od imenovanja na podlagi pregleda samoevalvacijskega poročila visokošolskega zavoda in druge dokumentacije, ki jo natančneje določi agencija ter ogleda visokošolskega zavoda. Evalvacijsko poročilo se pošlje visokošolskemu zavodu, ki lahko nanj poda svoje pripombe v enem mesecu od njegovega prejema. Če visokošolski zavod poda pripombe na evalvacijsko poročilo, skupina strokovnjakov po presoji utemeljenosti pripomb najkasneje v enem mesecu od prejema pripomb pripravi končno evalvacijsko poročilo. Če visokošolski zavod v roku ne poda pripomb na evalvacijsko poročilo, to postane končno.

Na podlagi 48. člena Meril o podaljšanju akreditacije svet agencije odloči najpozneje v treh mesecih od prejema dokumentacije. Iz navedenega sledi, da je predviden čas za podaljšanje akreditacije študijskih programov oz. visokošolskih zavodov več kot 8 mesecev. Naj poudarimo, da veljajo ti roki od takrat, ko je vloga popolna.

3. Ali se vlagatelju lahko podaljša rok za posredovanje odgovora na poročilo skupine strokovnjakov?

ZViS: 51.p (prva akreditacija visokošolskih zavodov in študijskih programov) ali 51.r člen (podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov)

Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP): 99. člen

Vlagatelj lahko skladno z drugim odstavkom 51.p člena ZViS (pri prvi akreditaciji visokošolskega zavoda ali študijskega programa) oziroma drugim odstavkom 51.r člena ZViS (pri podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa) posreduje pripombe v enem mesecu od prejema poročila.

Skladno s tretjo točko 99. člena ZUP se rok, ki ga je določila uradna oseba, ki vodi postopek, in s predpisi določen rok, ki ga je mogoče podaljšati, lahko podaljša na prošnjo, ki jo vloži prizadeta oseba pred iztekom roka, če so podani upravičeni razlogi za podaljšanje. Enomesečni rok za morebitno posredovanje pripomb vlagatelja je zakoniti procesni rok, ki je določen v ZViS in ga zato posledično ni mogoče podaljšati.

Učni jezik

1. Ali lahko študijski program izvajamo v angleškem jeziku?

ZViS: 8. člen

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 33. člen

Po 8. členu ZViS je učni jezik slovenski. Zavod lahko izvaja študijske programe ali njihove dele v tujem jeziku, pod pogoji, določenimi s statutom.

V zakonu piše, da če visokošolski zavod opravlja javno službo, se lahko v tujem jeziku izvajajo:

- študijski programi tujih jezikov;
- deli študijskih programov, če pri njihovem izvajanju sodelujejo gostujoči visokošolski učitelji iz tujine ali je vanje vpisano večje število tujih študentov;
- študijski programi, če se ti programi na visokošolskem zavodu izvajajo tudi v slovenskem jeziku.

Visokošolski zavodi skrbijo za razvoj slovenščine kot strokovnega oziroma znanstvenega jezika.

Skupno izvajanje predmetov pri študijskih programih

1. Ali lahko združimo izvajanje predmetov na VS in UN programih? Skupaj bi namreč izvajali del podobnih temeljnih predmetov dodiplomskih študijskih programov?

ZViS: 33. člen

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 17. člen

Izvajanje visokošolskih in univerzitetnih študijskih programov mora biti ločeno tako pri izvajanju predmetov kot tudi pri preverjanju znanja v skladu s predvidenimi cilji, kompetencami in učnimi načrti posameznega študijskega programa. Iz opredelitve visokošolskega in univerzitetnega študijskega programa (33. člen ZViS) jasno izhaja različna narava obeh prvostopenjskih študijskih programov. Skladno z Merili (17. člen) morajo biti temeljni cilji in učni izidi programa v skladu z vsebino in ravni študijskega programa. Program mora biti strokovno dosleden in konsistenten, sodoben po vsebini in skladen z opredeljenimi cilji, pričakovanimi učnimi izidi študentov in kompetencami diplomantov. Glede na različno naravo obeh programov mora visokošolski zavod univerzitetni in visokošolski strokovni študijski program izvajati ločeno.

Študij na daljavo

1. Kje oziroma v katerem členu je opredeljen študij na daljavo?

Študij na daljavo ni posebej predpisan. Izvedba študija je v pristojnosti visokošolskega zavoda (6. člen ZViS) ali višje strokovne šole (ZVSI).

2. Po kakšnih merilih se presoja študij na daljavo?

Za študij na daljavo so značilne številne posebnosti; presoja se:

- Ali sta zasnova in sistem študija na daljavo povezana s poslanstvom, vizijo in strategijo zavoda? Se študij na daljavo ustrezno načrtuje, organizira in spremlja? Ali zavod/šola ponuja študentom pomoč oziroma ali jih usposobi za tak način študija?
- Ali so visokošolski učitelji in predavatelji višjih šol (v nadaljevanju nosilci predmetov ali učnih enot) usposobljeni za tak način dela? Kaj pa drugi podporni delavci? Ali na zavodu/šoli sproti spremljajo delo nosilcev in drugih delavcev? Kakšni so ukrepi, če se ugotovi, da njihovo delo ni dovolj kakovostno?
- Ali so dejavnosti študentov vnaprej predpisane z načrtom za izvedbo predmeta oziroma učne enote? Kdo ga pripravi? Ali se načrt stalno spremlja, ocenjuje in vrednoti?
- Katere vsebine oziroma deli predmetnika so primerni za študij na daljavo (npr. predavanja ipd.) in kateri deli se nikakor ne smejo izvajati na tak način (npr. laboratorijske vaje ipd.)?

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- Ali zavod/šola za študij na daljavo namenja tudi prostore, kjer lahko poteka preverjanje znanja in siceršnje študijske ali obštudijske dejavnosti?
- Kdo spremlja delo študentov?
- Velik pomen ima sistem preverjanja in ocenjevanja znanja ter preprečevanje goljufij ob tem. Ali je zagotovljeno preverjanje pridobljenih kompetenc študentov študija na daljavo oziroma njihova primerljivost s kompetencami študentov, ki so si jih pridobili na »klasičen« način? Ali se avtorstvo pri seminarskih in diplomskih nalogah preverja s posebno programsko opremo in kako se ugotavlja izvirnost besedil? Ali ustno preverjanje znanja poteka preko videokonferenčne povezave ali na zavodu? Ali se znanje pisno preverja tako, da se preprečijo goljufije? Ali je zagotovljeno pravno varovanje in je metodologija ugotavljanja plagiatorstva ustrezna, da ga lahko preprečuje in da identificira avtorstvo del?
- Kako je zagotovljena in kdo preverja identiteto študenta, ki opravlja izpit na daljavo? Kdo je odgovoren za objektivnost ocenjevanja? Kdo odloči, da se bodo izpiti opravljali na daljavo, in kako to utemelji? Kdo in kako ukrepa ob morebitnih nepravilnostih ali zlorabah?
- Kakšni so ukrepi, če se ugotovi, da je študij na daljavo neučinkovit oziroma premalo kakovosten?

V našem izobraževalnem prostoru prevladuje tako imenovano e-izobraževanje ali e-študij. Veliko zavodov/šol z njim dopolnjuje klasičen način študija, kar stroka poimenuje kot kombinirano obliko izobraževanja. Pri takem načinu študija je pomembno tudi:

- Ali računalniška programska oprema študentom omogoča nemoten študij in možnosti za povezovanje: klepetalnice, forumi, skupinsko delo, interaktivno preverjanje znanja, videokonferenčna predavanja in vaje, simulacije itd. Ali so učna gradiva ustrezna in kdo jih pripravlja?
- Ali je oprema dovolj zmogljiva za izvedbo e-študija? Kako hitro in uspešno je odpravljanje napak?
- Ali imajo študenti v spletnem učnem okolju zagotovljene še druge storitve (preverjanje napredka pri študiju itd.)?

Pri e-izobraževanju poleg nosilcev predmetov ali učnih enot pogosto sodelujejo tudi t. i. tutorji. V teh primerih je pomembno:

- Kdo ponuja tehnično pomoč (pri komunikaciji in izmenjavi informacij), kdo je tutor in kdo nosilec?
- Vlagatelj mora dokazati, da so naloge med nosilcem in tutorjem jasno razdeljene. Pedagoško delo mora opravljati nosilec in ne tutor. Strokovnjaki preverijo, ali imajo nosilci habilitacije z ustreznih področij, ali so usposobljeni za tako vrsto dela (na primer: uporaba aplikacij v spletnem učnem okolju) in ali stalno sodelujejo s študenti, ali so dejavni pri svojem pedagoškem (glede na vrsto študijskega programa tudi strokovnem, znanstveno-raziskovalnem in/ali umetniškem) delu. Tutor lahko na primer svetuje študentom pri uporabi programskih orodij,

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

pomaga pri organizaciji dela, sodeluje pri nadziranju preverjanja znanja oziroma opravljanja izpitov ter posreduje med študenti in nosilcem.

- Kako in kdo spremlja dejavnost študentov v spletnem učnem okolju? Programska oprema za e-študij navadno omogoča obsežne statistike o dejavnosti uporabnikov – ali so pri tem upoštevane pravice posameznikov, če pride do neprimerne zbiranja ali uporabe podatkov?

Veljavnost akreditacije

1. Kako dolgo je program veljaven in kakšen je postopek podaljšanja akreditacije študijskega programa?

ZViS: 32. člen

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 22. in 33. člen

V skladu z 32. členom ZViS univerza oziroma samostojni visokošolski zavod akreditira študijski program pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, in sicer najmanj vsakih sedem let. Šteje se, da veljavnost akreditacije poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem se izteče obdobje podeljene akreditacije. Vlogo za podaljšanje akreditacije mora visokošolski zavod vložiti najmanj leto dni pred potekom obdobja veljavnosti akreditacije.

Prva in vsaka podaljšana akreditacija visokošolskih zavodov in študijskih programov velja največ sedem let. Če se odločitev o podaljšanju akreditacije sprejme pred potekom roka, za katerega je bila podeljena prejšnja, prva ali podaljšana akreditacija, začne rok veljavnosti akreditacije teči znova.

Po 33. členu Meril se postopek za pridobitev akreditacije ali podaljšanje akreditacije, razen v primeru izredne evalvacije, začne na predlog vlagatelja. 22. člen nadalje določa, da se ugotovitveni in dokazni postopek izvaja z zunanjo evalvacijo in konča z odločitvijo o podaljšanju akreditacije.

2. Kako se izračuna obdobje veljavnosti akreditacije študijskega programa ali visokošolskega zavoda?

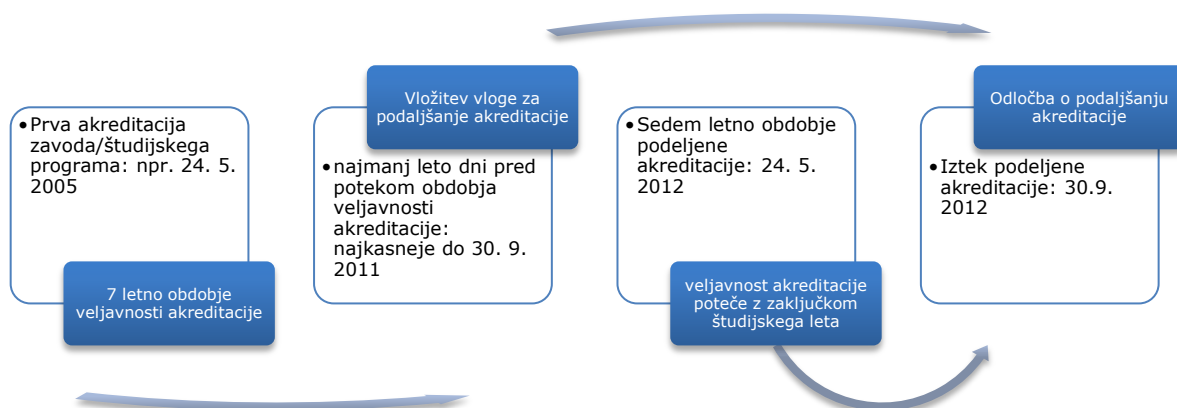
ZViS: 14. in 32. člen

V primeru, da je bil študijski program ali zavod akreditiran npr. 24. 5. 2005, sedemletno obdobje podeljene akreditacije poteče 24. 5. 2012. Šteje se, da akreditacija poteče z zaključkom študijskega leta, v katerem se izteče obdobje podeljene akreditacije, zato se akreditacija zavoda oziroma študijskega programa izteče 30. 9. 2012.

Vlogo za podaljšanje akreditacije mora visokošolski zavod vložiti najmanj leto dni pred potekom obdobja veljavnosti akreditacije, torej v navedenem primeru najkasneje do 30. 9. 2011. Če visokošolski zavod vloži vlogo v roku iz prejšnjega stavka, Nacionalna agencija RS za kakovost v visokem šolstvu pa o njej do izteka obdobja veljavnosti akreditacije ne odloči, se šteje, da je akreditacija veljavna do dokončnosti nove odločbe o podaljšanju akreditacije.

Prva in vsaka podaljšana akreditacija visokošolskih zavodov in študijskih programov velja največ sedem let. Če se odločitev o podaljšanju akreditacije sprejme pred potekom roka, za katerega je bila podeljena prejšnja, prva ali podaljšana akreditacija, začne rok veljavnosti akreditacije teči znova.

Slika 1: Izračun datuma podaljšane akreditacije

3. Ali je veljavnost akreditacije študijskega programa ali visokošolskega zavoda vezana na dejansko izvajanje programa ali dejavnosti zavoda?

ZViS: 14. in 32. člen

Po 14. členu ZViS si mora visokošolski zavod pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu najmanj vsakih sedem let pridobiti odločbo o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda.

32. člen ZViS določa, da si mora univerza oziroma samostojni visokošolski zavod študijski program akreditirati pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, in sicer najmanj vsakih sedem let.

Iz navedenega izhaja, da veljavnost akreditacije študijskega programa oziroma visokošolskega zavoda ni vezana na dejansko delovanje ali izvajanje študijskega programa.

Če visokošolski zavod začne izvajati akreditiran študijski program pozneje, kot je bila podeljena akreditacija, npr. v petem letu veljavnosti akreditacije, se šteje, da mora visokošolski zavod podaljšati veljavnost akreditacije študijskega programa z iztekom sedemletnega obdobja, kljub temu da študijski program izvaja šele drugo leto. Vlogo za podaljšanje akreditacije študijskega programa mora vložiti najmanj eno leto pred iztekom obdobja veljavnosti akreditacije. Sedemletno obdobje veljavnosti akreditacije se šteje od dokončnosti odločbe podeljene akreditacije in ne od začetka izvajanja študijskega programa.

4. Kakšna je razlika med postopkom prve akreditacije visokošolskega zavoda in prve akreditacije študijskega programa?

V postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda se presojuje pogoji za ustanovitev visokošolskega zavoda, ne pa tudi pogoji za akreditacijo študijskega programa. Študijski programi se namreč presojujejo v posebnem postopku (postopek prve akreditacije študijskega programa), in sicer šele po podelitvi akreditacije visokošolskega zavoda. Pri prvi akreditaciji študijskega programa se presoja vsebina študijskega programa (cilji, kompetence, mednarodna primerljivost, predmetnik, učni načrti, pogoji za vpis, prehode, dokončanja študija, priznavanje pridobljenih znanj itd.), organizacija in pogoji za njegovo izvedbo; z akreditacijo pa postanejo študijski programi javno veljavni.

Strokovni in znanstveni naslovi ter okrajšave

1. Na kakšen način se tvorijo strokovni in znanstveni naslovi ter njihove okrajšave?

Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (ZSZN-1): 1., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. in 15. člen

ZSZN-1 ureja strokovne in znanstvene naslove, ki se pridobijo po končanih javno veljavnih študijskih programih *prve, druge in tretje stopnje*. ZSZN-1 določa enotna izhodišča za tvorjenje strokovnih in znanstvenih naslovov na vseh študijskih področjih, in sicer tako, da je razvidna vrsta in stopnja pridobljene izobrazbe, ob tem pa so upoštevane posebnosti na posameznih študijskih področjih (tehniških, biotehniških in tehnoloških, pedagoških, umetniških ter na študijskih področjih medicine, dentalne medicine, veterinarstva in farmacije).

Študijski programi z enakim imenom, a različno stopnjo in vrsto, so sestavljeni na enak način. Enako velja tudi za njihove okrajšave. Zaradi enotnega načina

tvorjenja strokovnih in znanstvenih naslovov se upoštevajo [uradno objavljeni](#) strokovni in znanstveni naslovi ter njihove okrajšave, ki jih podeljujejo univerze in drugi visokošolski zavodi, v Uradnem listu Republike Slovenije pa jih objavlja ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo.

2. Ali se lahko strokovni ali znanstveni naslov izpelje iz smeri študija?

Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (ZSZN-1): 4. in 7. člen

Po 4. in 7. členu ZSZN-1 se poimenovanje strokovnega naslova izpelje iz [študijskega programa](#) in ne po posamezni smeri v študijskem programu.

3. Ali se strokovni in znanstveni naslovi prevajajo v tuje jezike?

Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (ZSZN-1): 3. člen

Po 3. členu ZSZN-1 se strokovni in znanstveni naslovi ter nazivi strokovne izobrazbe [ne prevajajo v tuje jezike](#).

Prehodi med študijskimi programi

1. Kakšne so bistvene razlike med [vpisom](#) in [prehodom](#) med študijskimi programi?

ZViS: 36. in 38. člen

Merila za prehode med študijskimi programi: 2. in 9. člen

V visokošolski študij prve stopnje se po 38. členu ZViS lahko vpiše, kdor je opravil [maturu](#). V študij po univerzitetnem študijskem programu na posameznem področju se lahko vpiše tudi, kdor je opravil [poklicno maturo](#) po ustreznem programu za pridobitev srednje strokovne izobrazbe z istega strokovnega področja ter izpit iz enega od predmetov mature. V študij po visokošolskem strokovnem študijskem programu se lahko vpiše tudi, kdor je opravil [poklicno maturo ali zaključni izpit](#) po ustreznem programu za pridobitev srednje strokovne izobrazbe, določenem s študijskim programom. Umetniška akademija lahko s svojim študijskim programom določi, da se v študij vpiše tudi, kdor ne izpolnjuje pogojev iz prvega, drugega oziroma četrtega odstavka tega člena, izkazuje pa izjemno umetniško nadarjenost.

Po 2. členu Meril za prehode med študijskimi programi je prehod prenehanje izobraževanja na prvem študijskem programu in nadaljevanje študija na drugem študijskem programu. 6. člen Meril določa, da so prehodi možni med študijskimi programi, ki ob zaključku študija zagotavljajo [pridobitev primerljivih kompetenc](#) in med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna [vsaj polovica obveznosti](#) po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu (ECTS) iz prvega

študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Po 38. členu ZViS se lahko s študijskim programom **kot pogoj za vpis** določijo tudi posebne nadarjenosti oziroma psihofizične sposobnosti. Pri pogojih za prehode med študijskimi programi ni dodatnih študijskih obveznosti, ampak manjkajoče obveznosti za dokončanje letnika ali študija. Namreč po 36. členu ZViS posamezni letnik študijskega programa obsega 60 kreditnih točk (ECTS).

38. a členu ZViS določa, da se v magistrski študijski program lahko vpiše, kdor je končal študijski program prve stopnje z ustreznih strokovnih področij. V tem primeru je vpis mogoč brez dodatnih obveznosti. Nadalje se v magistrski študijski program lahko vpiše tudi, kdor je končal študijski program prve stopnje z drugih strokovnih področij, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do največ 60 kreditnih točk, kandidati pa jih lahko opravijo tudi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem izpitov pred vpisom v magistrski študijski program. V primerjavi z vpisom se manjkajoče študijske obveznosti pri pogojih za prehode med študijskimi programi lahko opravijo do zaključka študija.

Študent se po 9. členu Meril lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa. Študent, ki se vpisuje po merilih za prehode, mora izpolnjevati tudi vpisne pogoje študijskega programa v katerega se vpisuje.

2. Ali se lahko diplomant prve (druge) stopnje vpiše po merilih za prehode v višji letnik sorodnega študijskega programa prve (druge) stopnje (prehodi bolonjskih diplomantov)?

ZViS: 39. člen

ZViS-E: 16. člen

Merila za prehode med študijskimi programi: 2., 6., 8. in 9. člen

Prehod med študijskimi programi je prenehanje izobraževanja na prvem študijskem programu in nadaljevanje študija na drugem študijskem programu. S prehodom so zagotovljene primerne možnosti za nadaljevanje in dokončanje študija.

8. člen Meril za prehode določa tudi, da se glede na obseg priznanih obveznosti iz prvega študijskega programa v Republiki Sloveniji ali tujini lahko študent vpiše v isti ali višji letnik v drugem študijskem programu.

Iz navedenega izhaja, da v skladu z Merili za prehode lahko prehajajo le študenti in ne diplomanti t. i. bolonjskih študijskih programov, izjema so diplomanti t.i. nebolonjskih (dosedanjih) študijskih programov, katerih prehodi so urejeni v prehodni določbi ZViS-E (16. člen). Pri določanju pogojev za prehode iz dosedanjih (nebolonjskih) študijskih programov v nove študijske programe so visokošolski zavodi samostojni. Če visokošolski zavod ugotovi, da študijski program, iz katerega želi študent prehajati po Merilih za prehode, ob zaključku študija ne zagotavlja pridobitve primerljivih kompetenc oziroma da študentu v skladu s 6., 8. in 9. členom Meril za prehode ni mogoče priznati toliko obveznosti iz prvega študijskega programa, da bi lahko nadaljeval študij v drugem študijskem programu, prehod ni mogoč.

Gre torej za navaden vpis diplomanta bolonjskega študijskega programa v soroden študijski program iste stopnje. V skladu z merili za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v ta program, pa mu zavod lahko prizna znanja in kompetence, ki si jih je pridobil v študijskem programu, ki ga je dokončal.

3. Ali se lahko po Merilih za prehode diplomanti nebolonjskih univerzitetnih študijskih programov vpišejo neposredno v 2. letnik bolonjskih študijskih programov druge stopnje, diplomanti nebolonjskih magistrskih programov pa v 2. letnik bolonjskih študijskih programov tretje stopnje?

ZViS-E: 16. člen

Diplomanti nebolonjskih študijskih programov prehajajo v bolonjske študijske programe po 16. členu prehodnih določb ZViS-E. Pri določanju pogojev za prehod iz dosedanjih študijskih programov v nove študijske programe so visokošolski zavodi samostojni.

4. Na kakšen način lahko študenti iz nebolonjskih univerzitetnih študijskih programov prehajajo v bolonjske študijske programe druge stopnje?

ZViS: 39. člen

ZViS-E: 15. in 16. člen

Merila za prehode med študijskimi programi: 5. člen

Drugi odstavek 5. člena Meril določa, da lahko študenti prehajajo iz dosedanjih univerzitetnih študijskih programov (sprejetih pred 11. 6. 2004) v študijske programe prve in druge stopnje. Raven izobrazbe, pridobljene po dosedanjih univerzitetnih študijskih programih, ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje (15. člen ZViS-E), zato so v skladu s 16. členom ZViS-E prehodi mogoči tudi med temi programi. V nadaljevanju navajamo dva primera:

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- ✓ če študent končuje 2. letnik nebolonjskega univerzitetnega študijskega programa, lahko ob upoštevanju meril za prehode ob ustrezno priznanih obveznostih prehaja v 3. letnik študijskega programa 1. stopnje;
- ✓ če študent končuje 4. letnik nebolonjskega univerzitetnega študijskega programa, lahko ob upoštevanju meril za prehode ob ustrezno priznanih obveznostih prehaja v študijski program 2. stopnje.

5. Ali je mogoč prehod iz višješolskih študijskih programov?

ZViS: 33. in 39. člen

ZViS-E: 15. člen

Merila za prehode med študijskimi programi: 4. in 5. člen

Po 39. členu ZViS in Merilih za prehode med študijskimi programi so ti mogoči tudi iz višješolskih strokovnih programov po Zakonu o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/2004), če visokošolski zavod presodi, da je to mogoče.

V skladu s 15. členom ZViS-E raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih za pridobitev višje strokovne izobrazbe, sprejetih pred 1. 1. 1994, ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po visokošolskih strokovnih študijskih programih prve stopnje iz 33. člena ZViS.

6. 2. člen Meril za prehode med študijskimi programi določa, da lahko prehaja študent. Na katero študijsko leto se nanaša status študenta; ali na študijsko leto, v katerem kandidira za vpis po merilih za prehode ali na študijsko leto, v katerem se bo kandidat po merilih za prehode vpisal v višji letnik?

Status študenta se nanaša na študijsko leto, v katerem študent kandidira za vpis po merilih za prehode.

7. Ali se lahko po Merilih za prehode vpiše kandidat, ki v študijskem letu, v katerem kandidira za vpis po Merilih za prehode, nima statusa študenta (pavzira), je pa v tem času izpolnil vse obveznosti za vpis v višji letnik v naslednjem študijskem letu?

ZViS: 66. člen

Po Merilih se lahko vpiše tudi kandidat, ki nima statusa študenta (»pavzira«), je pa v tem času izpolnil vse obveznosti za vpis v višji letnik v naslednjem študijskem letu. Tak kandidat mora dokazati, da izpolnjuje pogoje za vpis v višji letnik (s čimer bi si pridobil status študenta). Če namreč teh pogojev ne bi

izpolnil, bi šlo za spremembo študijskega programa zaradi neizpolnitve obveznosti po 66. členu ZViS in ne za prehod.

8. Ali se priznavanje vsaj polovice obveznosti iz prvega študijskega programa nanaša na primerjavo prvega in drugega študijskega programa v celoti (torej se primerja vse letnike, ne glede na to, katere študijske obveznosti ima študent v času prijave opravljene), ali se priznavanje obveznosti nanaša le na študijske obveznosti, ki jih je študent že opravil na prvem študijskem programu?

Merila za prehode med študijskimi programi: 6., 8. in 9. člen

2. točka 6. člena Meril določa pogoje, po katerih se presodi, med katerimi študijskimi programi so prehodi mogoči. Primerjava iz 2. točke se torej nanaša na oba študijska programa v celoti, ne glede na dejansko opravljene študijske obveznosti študenta po prvem študijskem programu. Te se presojajo posebej v skladu z 8. in 9. členom Meril.

9. 7. člen Meril določa, da je določitev drugih pogojev prehoda v pristojnosti visokošolskih zavodov. kateri so lahko ti pogoji, prosimo za navedbo konkretnega primera?

Merila za prehode med študijskimi programi: 7. člen

Drugi pogoji prehoda, ki jih lahko določi visokošolski zavod (7. člen Meril), so npr. obseg razpoložljivih študijskih mest, povprečna ocena študija ipd.

10. Ali mora študent tudi v prvem študijskem programu, iz katerega prehaja v drugi program, izpolnjevati pogoje za napredovanje v višji letnik (9. člen Meril)?

Merila za prehode med študijskimi programi: 9. člen

Študent mora v prvem študijskem programu opraviti toliko in tiste obveznosti, ki so v drugem študijskem programu pogoj za vpis v višji letnik.

11. Ali je s priznavanjem obveznosti mišljeno priznavanje kreditnih točk po ECTS ali priznavanje obveznih predmetov? Ali se kandidatu študijske obveznosti iz prvega študijskega programa priznajo za določen obvezni predmet na drugem študijskem programu z isto oceno, ki jo je pridobil na prvem programu?

S priznavanjem obveznosti je mišljeno, da visokošolski zavod kandidatom prizna znanje, usposobljenost ali zmožnost, pridobljeno s formalnim učenjem, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustreza splošnim oz. predmetno-specifičnim kompetencam programa. Študent dobi kreditne točke, ko opravi vse

študijske obveznosti za določen predmet. Priznavanje posameznih študijskih obveznosti opravi študijska komisija na predlog nosilca posameznega predmeta. V skladu z učnim načrtom za posamezen predmet se ugotovi, ali je študent opravil vse obveznosti in kakšno oceno je dobil pri posameznem predmetu.

12. Po 10. členu Meril za prehode med študijskimi programi je določeno, da morajo biti v Prilogi k diplomi vključene tudi vse obveznosti, ki jih je študent opravil v prvem študijskem programu. Katere informacije o študiju in uspešnosti študenta s prvega študijskega programa se morajo vključiti v Prilogo k diplomi?

Merila za prehode med študijskimi programi: 10. člen

V navodilih za izpolnjevanje priloge k diplomi je v točki 4. posebej zapisano, katere informacije o študiju in uspešnosti študenta se vpišejo v prilogo. Pod točko 6.1 je mogoče zapisati dodatne informacije, ki jih točka 4 ne predvideva, kot so npr. podatki o tem, katere študijske obveznosti iz prvega študijskega programa so bile študentu priznane v skladu z merili za prehode.

13. Če je kandidat prvi študijski program opravil v tujini (na primer v Republiki Italiji), ali se mu opravljene študijske obveznosti na tem programu prepiše k diplomi v jeziku, v katerem je opravljal študij (v tem primeru v italijanskem jeziku)?

ZViS: 32.a člen

Prilogo k diplomi v skladu z 32.a členom ZViS je treba izdati v slovenskem jeziku in v enem od uradnih jezikov Evropske unije, kar pomeni, da je treba opravljene študijske obveznosti po prvem študijskem programu prevesti v slovenski jezik.

Register strokovnjakov Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu

1. Kakšen je postopek vpisa kandidatov v register strokovnjakov Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu?

Kandidati za uvrstitev v register strokovnjakov se prijavijo na podlagi **Javnega poziva kandidatom za vpis v register strokovnjakov** (<http://test.nakvis.si/sl-SI/Content/Details/3>). Kandidati, ki se prijavijo za vpis v register strokovnjakov, morajo izpolnjevati *splošne in posebne pogoje ter imeti izkušnje s presojo kakovosti v višjem oziroma visokem šolstvu*.

Prijava kandidata mora vsebovati:

1. življenjepis
2. izjavo o izpolnjevanju splošnih in posebnih pogojev

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

3. izjavo o izpolnjevanju vsaj treh vrst izkušenj s presojo kakovosti ter priporočila oziroma reference s področja presoje kakovosti v višjem oziroma visokem šolstvu.

Kandidatu študentu k prijavi ni treba priložiti izjave iz tretje točke; priložiti pa mora ustrezno *dokazilo o statusu študenta* na dan, ko se prijavlja na poziv. Kandidat študent priloži tudi *potrdilo o uspešno opravljenem študentskem izobraževanju s področja presoje kakovosti v višjem oziroma visokem šolstvu* po programu, ki ga potrdi svet agencije.

Ko agencija prejme zadostno število prijav za sklic Komisije za odpiranje vlog prijavljenih kandidatov (v nadaljevanju: komisija), se ta sestane in pregleda izpolnjevanje pogojev prijavljenih kandidatov za vpis v register strokovnjakov po Merilih za uvrstitev v register strokovnjakov (v nadaljevanju: merila). Komisija potrdi kandidata, ki izpolnjuje z merili zahtevane pogoje, pozove k dopolnitvi vloge, če se pojavijo nejasnosti v vlogi kandidata ali zavrne vlogo kandidata, ki ne izpolnjuje z merili zahtevanih pogojev.

Če komisija potrdi kandidata za uvrstitev v register strokovnjakov, ga agencija vpiše na seznam kandidatov, ki čakajo na usposabljanje. Na usposabljanje se prioriteto povabijo strokovnjaki s področij, ki v registru strokovnjakov primanjkujejo.

Kandidati za vpis v register strokovnjakov se morajo udeležiti obveznega izobraževanja, ki ga organizira agencija in zajema naslednje teme:

1. zakonodaja s področja višjega oziroma visokega šolstva v Republiki Sloveniji;
2. merila za zagotavljanje kakovosti, ki jih pripravlja agencija;
3. evropski standardi in smernice s področja zagotavljanja kakovosti ter značilnosti evropskega visokošolskega prostora;
4. učinkovito in uspešno vodenje projekta;
5. učinkovito in uspešno delo v skupini;
6. instrumenti za zagotavljanje kakovosti;
7. primeri dobre prakse;
8. priprava in izvedba presoje zaradi prve akreditacije;
9. priprava in izvedba zunanje evalvacije;
10. priprava poročil in njihova predstavitev svetu agencije.

Po uspešno opravljenem izobraževanju svet agencije izvede vpis v register strokovnjakov in o tem obvesti vpisane strokovnjake. Strokovnjak podpiše izjavo o nepristranskosti.

Strokovnjak je vpisan v register strokovnjakov za obdobje petih let in je lahko ponovno vpisan, ko preteče pet let od zadnjega vpisa in je uspešno opravil izobraževanje v ta namen. O ponovnem vpisu odloča svet agencije.

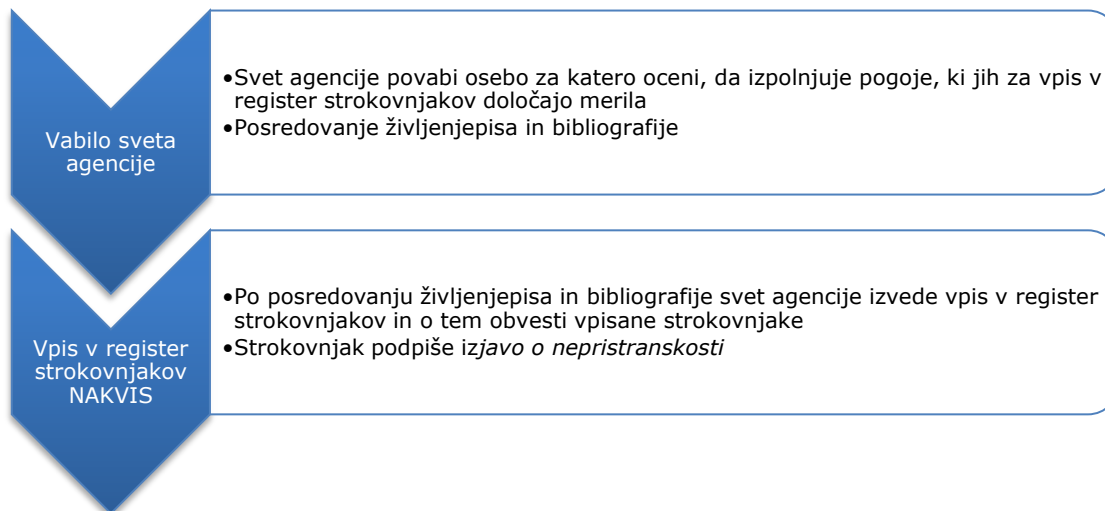

Zaradi stalne nadgradnje znanja s področja zagotavljanja kakovosti se morajo v register strokovnjakov vpisani strokovnjaki po potrebi udeleževati delavnic in izobraževanj, ki jih v ta namen organizira agencija, študenti pa še študentskih izobraževanj s področja kakovosti v višjem oziroma visokem šolstvu po programu, ki ga potrdi svet agencije.

Slika 2: Postopek vpisa v register strokovnjakov – javni poziv kandidatom

Agencija lahko v register strokovnjakov vpiše tudi osebo, ki se ni prijavila na javni poziv in za katero svet agencije oceni, da izpolnjuje pogoje, ki jih za vpis v register strokovnjakov določajo merila. Agencija tako osebo povabi k sodelovanju s prošnjo, da pošlje svoj *življenjepis* in *bibliografijo*. Svet agencije jo vpiše v register strokovnjakov, če s tem soglaša. Če svet agencije meni, da je zaradi ocene o izpolnjevanju pogojev to potrebno, lahko osebo prosi za pojasnilo.

Slika 3: Postopek vpisa v register strokovnjakov - vabilo sveta agencije

2. Kdo imenuje skupino strokovnjakov in kakšni so kriteriji za izbiro in imenovanje strokovnjaka v skupino za presojo v akreditacijskem ali evalvacijskem postopku?

ZViS: 51.u

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov: 40. člen

51.u člen ZViS in 40. člen Meril določa, da svet agencije v skupino strokovnjakov imenuje po najmanj tri člane, od tega vsaj enega tujega strokovnjaka in enega študenta. Razen tujih strokovnjakov so člani skupine strokovnjakov vpisani v register strokovnjakov. Tuji strokovnjaki so evalvatorji tujih agencij, vpisanih v register EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education) ali strokovnjaki s področja presoje kakovosti v visokem šolstvu.

Svet agencije pri imenovanju strokovnjaka v skupino za akreditacijo ali evalvacijo študijskega programa ali zavoda upošteva študijsko oziroma znanstveno področje strokovnjaka, na katerem izobražuje oziroma raziskuje, ter tudi reference, ki jih mora imeti za presojo posameznega zavoda oziroma študijskega programa. Če se na primer akreditira visokošolski študijski program z zdravstvenega področja, mora imeti ustrezno habilitacijo s tega področja (ob tem je pomembno še, katera vrsta študijskega programa (prva, druga ali tretja stopnja) se presoja); kadar gre za zunanjo evalvacijo (in s tem obvezen obisk zavoda ali šole), naj bi imel strokovnjak že izkušnje s terena ipd.

3. Ali je register strokovnjakov javno objavljen?

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

ZViS: 51.z člen

Po 51.z členu ZViS register strokovnjakov ni javna evidenca.

4. Kakšni so pogoji, ki jih morajo izpolnjevati strokovnjaki – evalvatorji Nacionalne agencije RS za kakovost v visokem šolstvu zaradi izključevanja konflikta interesov?

ZViS: 51.u člen

Merila za uvrstitev v register strokovnjakov: 5. člen

ZUP: 35., 37. in 192. člen

Na podlagi 51.u člena Zakona o visokem šolstvu morajo strokovnjaki pri izvajanju nalog in sprejemanju odločitev v postopkih akreditacij in evalvacij upoštevati načela preprečevanja konflikta interesov in načela nepristranskosti.

Kandidati ob vpisu v register strokovnjakov podpišejo posebno izjavo, s katero se obvežejo, da bodo pri presoji vlog za prvo akreditacijo in podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov ter za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol upoštevali načelo preprečevanja konflikta interesov in načela nepristranskosti ter da bodo delovali strokovno, samostojno in neodvisno.

Glede načela preprečevanja konflikta interesov in načela nepristranskosti strokovnjakov agencija uporablja določbe ZUP o izločitvi uradnih oseb (35. in 37. člen ZUP). Glede izločitve izvedencev se namreč smiselno uporabljajo določbe o izločitvi uradnih oseb, stranka pa lahko zahteva izločitev izvedenca tudi tedaj, če verjetno izkaže okoliščine, ki spravljaajo v dvom njegovo strokovno znanje (192. člen ZUP).

Strokovni delavci agencije, ki vodijo postopke akreditacije in zunanje evalvacije, strokovnjake, ki jih nameravajo predlagati svetu agencije v imenovanje, vsakič povprašajo, če obstaja morebiten konflikt interesov v postopku, v katerem naj bi opravili presojo. Prav tako pa so stranke (vlagatelji vlog za zunanjo evalvacijo oziroma akreditacijo) v postopku akreditacije in zunanje evalvacije o imenovanju skupine strokovnjakov obveščene, preden strokovnjaki dobijo gradivo v presojo. Stranke imajo tako skladno z ZUP pravico, da zahtevajo izločitev strokovnjaka, če so podani razlogi, ki jih določa 35. člen ZUP, če izkažejo za verjetno, da so podane druge okoliščine, ki vzbujajo dvom o njihovi nepristranskosti oziroma če verjetno izkažejo okoliščine, ki spravljaajo v dvom njegovo strokovno znanje. O zahtevi za izločitev strokovnjaka odloča svet agencije.

Svet Nacionalne Agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu

Ali so odločitve sveta Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu javno objavljene?

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Odločitve sveta so objavljene na spletni strani agencije, in sicer pod zavihkom o *agenciji/svet agencije/sklepi sveta*.

